Lietas Nr. A420166417
Lietas arhīva Nr. A42-01664-17/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017. gada 19. maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Dace Grabovska,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu pārrēķināts piešķirtais slimības pabalsts par laika periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim un no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā 2016. gada 7. oktobrī saņemts /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) iesniegums un darbnespējas lapa B Nr. 357 slimības pabalsta piešķiršanai par darba nespējas periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim, savukārt 2016. gada 17. novembrī saņemts pieteicēja iesniegums un darbnespējas lapas B turpinājums Nr. 425 slimības pabalsta piešķiršanai par darba nespējas periodu no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim.

Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2016. gada 28. novembra lēmumu Nr. 16/2244444 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" nolemts pieteicējam piešķirt slimības pabalstu par periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim, savukārt ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2016. gada 29. novembra lēmumu Nr. 16/2252956 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" nolemts pieteicējam piešķirt slimības pabalstu par periodu no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim.

Nepiekrītot lēmumos norādītajai vidējajai iemaksu algai, pieteicējs minētos lēmumus apstrīdēja, lūdzot veikt pārrēķinu.

[2] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017. gada 17. janvāra lēmumu Nr. 17/113360 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts atstāt negrozītu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2016. gada 28. novembra lēmumu Nr. 16/2244444 un 29. novembra lēmumu Nr. 16/2252956.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra sākotnējos lēmumus par slimības pabalsta piešķiršanu pieņēma saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" tiesību normām, kā arī aprēķināja pieteicējam slimības pabalstu, ņemot vērā darba algu, prēmijas, dāvanas un piemaksu par veselības uzlabošanu, bet neņēma vērā darba devēja 2015. gada novembrī aprēķinātos ienākumus 9818,79 *euro* apmērā (atlaišanas pabalstu un kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu).

[2.2] Piešķirot un aprēķinot sociālās apdrošināšanas pabalstus, tajā skaitā slimības pabalstus, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ņem vērā arī izveidojušos tiesu praksi attiecībā par darba devēju izmaksāto kompensāciju par neizmantotajām atvaļinājuma dienām un atlaišanas pabalsta iekļaušanu vidējās iemaksu algas aprēķināšanā.

[2.3] Sociālās apdrošināšanas pabalsta piešķiršanas mērķis ir kompensēt darbā gūto ienākumu zaudējumu, tātad vidējās iemaksu algas un pabalsta apmēru nevajadzētu ietekmēt ienākumiem, kuri nav saistīti ar darba pienākumu veikšanu.

[3] Pieteikumā pieteicējs lūdz veikta slimības pabalsta pārrēķinu, ņemot vērā visus viņa ienākumus 2015. gada novembrī, no kuriem veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – 12 202,86 *euro*.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējam darba devējs par 2015. gada novembri aprēķināja ienākumus 12 202,86 *euro* apmērā, bet, aprēķinot slimības pabalstu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ņēmusi vērā pieteicēja ienākumus par 2015. gada novembri 2384,07 *euro* apmērā, neņemot vērā darba devēja 2015. gada novembrī aprēķinātos ienākumus 9818,79 *euro* apmērā (atlaišanas pabalstu un kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu). Šāda darba ienākumu starpība būtiski samazina pieteicēja slimības pabalsta apmēru.

[3.2] Tā kā par ienākumiem, par kuriem jāmaksā algas nodoklis atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, pieteicējs uzskata, ka visi viņa ienākumi par 2015. gada novembri ir arī sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts. Tātad, aprēķinot slimības pabalstus, bija jāņem vērā visi ienākumi, kas pieteicējam tika samaksāti, tostarp visi ienākumi, no kuriem veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas – atlaišanas pabalsts un kompensācija par neizmantotajām ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma dienām.

[3.3] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras lēmumi nav noformēti atbilstoši Administratīvā procesa likuma prasībām, jo tajos nav norādīts atbilstošs administratīvā akta pamatojums un ietverti lietderības apsvērumi.

[3.4] Papildus pieteicējs pieteikumā atsaucas uz to, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nav ievērojusi tādus administratīvā procesa principus kā privātpersonas tiesību ievērošanas princips, vienlīdzības princips, tiesiskuma princips, tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips, likuma atrunas princips, samērīguma princips.

[4] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra rakstveida paskaidrojumos pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Atbilstoši šā panta ceturtās daļas nosacījumiem, tiesa izskata lietu mutvārdu procesā, ja to pirmās instances tiesai lūdzis pieteicējs.

Tā kā pieteicējs nav lūdzis lietu izskatīt mutvārdu procesā, tiesa, pamatojoties uz norādītajām tiesību normām un lietā iesniegtajiem materiāliem, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot visus lietas materiālus kopsakarā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[7] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam ir tiesības uz slimības pabalstu par laika periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim un no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim, kā arī nav strīda par noteikto periodu vidējās iemaksu algas aprēķināšanai.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķinā ir iekļaujama Nosaukums A 2015. gada novembrī izmaksātā kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu un pieteicējam izmaksātais atlaišanas pabalsts.

Tā kā pieteicējs vēlas labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu pārrēķināts piešķirtais slimības pabalsts par periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 11. novembrim, vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķinā iekļaujot Nosaukums A2015. gada novembrī izmaksāto kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu un pieteicējam izmaksāto atlaišanas pabalstu, lietā ir noskaidrojams, vai pastāvot konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, pastāv pamats pieteicējam vēl labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai.

[8] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, atbilstoši kurai, lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kuram būtu jābūt, bet, kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi. Turklāt šādā gadījumā tiesa nav saistīta tikai ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājis, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu (*sk. Augstākās tiesas 2007. gada 12. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-118/2007 10. punktu*).

Vienlaikus Augstākā tiesa ir atzinusi, ka, kaut arī, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai parasti jāvērtē spēkā esošā tiesību norma, šim principam ir izņēmumi. Viens no šādiem izņēmumiem attiecas uz sociālajās tiesībās noteiktā labuma gūšanu. Sociālo tiesību jomā tiesiskās situācijas maiņa (tiesību normas grozīšana vai izslēgšana) neietekmē tiesības, kuras personai bija brīdī, kad viņa ar iesniegumu par šā labuma saņemšanu vērsās iestādē (*sk. Augstākās tiesas 2007. gada 8. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-430/2007 21. punktu*, *Augstākās tiesas 2007. gada 8. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-431/2007 14. punktu, Augstākās tiesas 2009. gada 6. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-334/2009 11. punktu)*.

Līdz ar to tiesa spriedumā piemēros tās tiesību normas, kas bija spēkā, kad pieteicējs ar iesniegumu par slimības pabalsta saņemšanu vērsās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā.

[9] No lietas materiāliem konstatējami šādi faktiskie apstākļi.

[9.1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļa 2016. gada 7. oktobrī saņēma pieteicēja iesniegumu un darbnespējas lapu B Nr. 367 par darbnespējas periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim (*lietas 29. – 30. lapa*) un 2016. gada 17. novembrī – darbnespējas lapas B turpinājumu Nr. 425 slimības pabalsta piešķiršanai par darba nespējas periodu no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim (*lietas 31. – 32. lapa*).

[9.2] Tā kā pieteicēja darba devēja 2015. gada novembrī aprēķinātie ienākumi vairākkārt pārsniedza ikmēneša ienākumus Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra pieprasīja pieteicēja darba devējam Nosaukums A papildu informāciju par pieteicējam aprēķinātajiem un izmaksātajiem darba ienākumiem.

Darba devēja Nosaukums A2016. gada 22. novembra izziņā Nr. DFDAcd1-2.18/1109 (*lietas 34. lapa*) norādīts, ka pieteicējam aprēķināti un izmaksāti šādi ienākumi: darba alga – 891,22 *euro*, mēneša prēmija – 271,58 *euro*, vienreizējā prēmija – 519,85 *euro*, apbalvošanas prēmija – 292,04 *euro*, dāvana naudā – 389,38 *euro*, piemaksa par veselības uzlabošanu – 20 *euro*, samaksa par neizmantotajām atvaļinājuma dienām – 2321,01 *euro*, atlaišanas pabalsts – 7497,78 *euro*.

[9.3] Darba tiesiskās attiecības ar Nosaukums A izbeigtas 2015. gada 30. novembrī (*lietas 33. lapa*).

[9.4] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2016. gada 28. novembra lēmumu Nr. 16/2244444 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" (*lietas 35. lapa*) un 2016. gada 29. novembra lēmumu Nr. 16/2252956 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" (*lietas 36. lapa*) nolemts pieteicējam piešķirt slimības pabalstu par periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 11. novembrim.

[9.5] No 2015. gada 1. decembra līdz 2016. gada 7. jūnijam pieteicējs nav reģistrēts kā darba ņēmējs (obligāto sociālo iemaksu veicējs), savukārt no 2016. gada 8. jūnija pieteicējs reģistrēts darba tiesiskajās attiecībās ar Nosaukums Bdarba tiesiskās attiecības turpinās darbnespējas perioda laikā (*lietas 33. lapa*).

[9.6] Pirmā darbnespējas diena pieteicējam ir 2016. gada 24. augusts (*lietas 30. lapa*).

[10] Likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 3. panta pirmā daļa noteic, ka sociālā apdrošināšana ir pasākumu kopums, ko organizē valsts, lai apdrošinātu personas vai tās apgādībā esošo personu risku zaudēt darba ienākumu sakarā ar sociāli apdrošinātās personas slimību, invaliditāti, maternitāti, bezdarbu, vecumu, nelaimes gadījumu darbā vai saslimšanu ar arodslimību, bērna kopšanu, kā arī papildu izdevumiem sakarā ar sociāli apdrošinātās personas vai tās apgādībā esošās personas nāvi. Sociālā apdrošināšana ir valsts sociālās drošības sistēmas sastāvdaļa.

Likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11. pants noteic, ka slimības pabalstu piešķir, ja persona neierodas darbā un tādējādi zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus (..).

No minētajām tiesību normām izriet, ka sociālās apdrošināšanas mērķis ir novērst vai mazināt apdrošinātās personas ienākumu zaudējumu, kas rodas likumā paredzētā sociālā riska iestāšanās gadījumā, piemēram, ja persona zaudē darbu un tādēļ nevar saņemt līdzšinējo darba samaksu.

Saskaņā ar Darba likuma 59. pantu darba samaksa ir darbiniekam regulāri izmaksājamā atlīdzība par darbu, kura ietver darba algu un normatīvajos aktos, darba koplīgumā vai darba līgumā noteiktās piemaksas, kā arī prēmijas un jebkuru cita veida atlīdzību saistībā ar darbu. Savukārt, atbilstoši Darba

likuma 112. pantam, atlaišanas pabalsta mērķis ir kompensēt darbā gūstamo ienākumu zaudēšanu sakarā ar atlaišanu no darba. Bet kompensācijas par neizmantotām atvaļinājuma dienām mērķis ir kompensēt neizmantoto atpūtas laiku. Atlaišanas pabalsts tiek samaksāts kā kompensācija par visu darba periodu. Savukārt kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu ir saistīta ar darba periodu, par kuru ir iekrājies neizmantotais atvaļinājums.

Darba likuma 149. panta piektā daļa noteic, ka ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis.

Gadījumā, ja kompensācija par neizmantotām atvaļinājuma dienām tiek pilnā apmērā ietverta pabalsta aprēķina perioda iemaksu algā, personas no darba gūstamo ienākumu apmērs pabalsta aprēķina periodā palielinās nevis uz personas gūtā darba ienākuma, bet uz kompensāciju rēķina. Tas savukārt nozīmē, ka personas algotā darbā gūtie ienākumi pabalsta aprēķina periodā netiek noteikti objektīvi. Jo slimības pabalsta mērķis ir, lai personai slimības gadījumā būtu iespējams saņemt kompensāciju, nezaudējot ienākumus.

Tiesa norāda, ka Administratīvo tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies pastāvīga prakse, no kuras izriet, ka vienreizējas izmaksas sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu nav ietveramas vidējās iemaksu algas aprēķinā, nosakot sociālās apdrošināšanas pabalsta apmēru, neatkarīgi no piešķiramā sociālās apdrošināšanas pabalsta veida (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2013. gada 22. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-492/2013, 2013. gada 4. novembra spriedumu lietā Nr. SKA-234/2013, 2014. gada 4. jūlija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-566/2014, 2015. gada 16. marta spriedumu lietā Nr. SKA-106/2015, 2015. gada 16. jūnija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-313/2015*).

Atšķirībā no darba samaksas, kas ir regulāri izmaksājama atlīdzība par darbu, kompensācija par neizmantotām atvaļinājuma dienām ir vienreizēja atlīdzība sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu. Turklāt kompensācija par neizmantotām atvaļinājuma dienām tiek izmaksāta papildus darba samaksai tikai sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu. No teiktā izriet, ka kompensācija par neizmantotām atvaļinājuma dienām nav tādi algotā darbā gūstamie ienākumi, kurus persona varētu saņemt, ja darba tiesiskās attiecības nebūtu izbeigtas (*sk. Augstākās tiesas 2014. gada 13. jūnija spriedumu lietā Nr. SKA-107/2014 un 2014. gada 3. jūlija Rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-525/2014*).

Vidējā iemaksu alga ir personas patiesi gūtie darba ienākumi noteiktā periodā pirms sociālā riska iestāšanās (*sk. Augstākās tiesas 2010. gada 10. jūnija spriedumu lietā Nr. SKA-246/2010, 2013. gada 9. jūlija spriedumu lietā Nr. 334/2013, 2013. gada 22. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-492/2013, 2013. gada 4. novembra spriedumu lietā Nr. SKA-234/2013 un 2015. gada 10. jūnija spriedumu lietā Nr. SKA-226/2015*).

Tiesa skaidro, ka sociālās apdrošināšanas izmaksa ir paredzēta, lai personai kompensētu konkrēta sociālā riska iestāšanās dēļ zaudētos darba ienākumus, pieteicēja gadījumā slimības dēļ. Turpretim vienreizējās izmaksas (atlaišanas pabalsts, kompensācija par neizmantotām atvaļinājuma dienām), kuras darba devējs izmaksā personai tāpēc, ka tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības, lai arī šīs izmaksas persona saņēmusi laikā, kas tiek ņemts vērā vidējās iemaksu algas aprēķināšanai, nav tādi ienākumi.

[11] Izskatāmajā lietā pieteicējam 2015. gada novembrī izmaksāta neizmantotā atvaļinājuma kompensācija 2321,01 *euro* apmērā un atlaišanas pabalsts 7497,78 *euro* apmērā. Minētās naudas summas pieteicējam ir izmaksātas kā kompensācija, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, nevis kā atalgojums par padarīto darbu. Līdz ar to minētās izmaksātās naudas summas nav personas patiesi gūtie darba ienākumi noteiktā periodā pirms sociālā riska iestāšanās.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra neizmantotā atvaļinājuma kompensāciju un atlaišanas pabalstu par kopējo summu 9818,79 *euro* pamatoti neiekļāva slimības pabalsta apmēra aprēķinā. Līdz ar to tiesa pieteicēja pieteikumā minētos argumentus šajā jautājumā noraida kā nepamatotus.

Pastāvot šādiem lietā konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai, ar kuru Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai būtu jāpārrēķina pieteicējam piešķirtais slimības pabalsts par laika periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim un no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim.

[12] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras lēmumi nav noformēti atbilstoši Administratīvā procesa likuma prasībām, jo tajos nav norādīts atbilstošs administratīvā akta pamatojums un ietverti lietderības apsvērumi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 67. panta otrās daļas 5. un 6. punktu rakstveidā izdotam administratīvajam aktam ir jāsatur faktu konstatējums un administratīvā akta pamatojums, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus.

Augstākās tiesas judikatūrā atzīts, ka pamatojuma trūkums, skatot pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu, var tikt uzskatīts gan par tik būtisku procesuālu pārkāpumu, ka tā dēļ administratīvais akts ir atceļams, gan par tādu pārkāpumu, kurš norādāms kā administratīvā akta trūkums, bet kurš pats par sevi nerada tādas tiesiskās sekas kā administratīvā akta atcelšana. Tas izvērtējams katrā konkrētajā gadījumā. Par galvenajiem kritērijiem izmantojami divi apstākļi: 1) vai saprātīgs administratīvā akta adresāts no attiecīgā administratīvā akta pamatojuma varēja saprast, kāpēc attiecībā uz viņu izdots konkrētā satura administratīvais akts; 2) vai tiesa, pārbaudot attiecīgā administratīvā akta tiesiskumu, balstoties uz tā pamatojumu, var secināt, ka pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

Augstākā tiesa konstatējusi, ka līdzīgus pamatojuma izvērtēšanas kritērijus ir noteikusi arī Eiropas Kopienu Tiesa. Piemēram, Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2006. gada 27. septembra sprieduma lietā Nr. T-168/01 50. punktā tiesa norādīja, ka lēmums ir pietiekami juridiski pamatots, ja tas satur skaidru autora argumentāciju, kas ieinteresētajām personām ļauj saprast, uz ko tas balstās, un tiesai pārbaudīt tā pamatotību. Toties tajā nav jāprecizē visi atbilstošie tiesiskie un faktiskie apstākļi, jo lēmuma atbilstība jāizvērtē, ņemot vērā gan tā tekstu, gan juridisko un faktisko kontekstu *(sk. Augstākās tiesas 2006. gada 14. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-432/2006 10. punktu)*.

Arī tiesību literatūrā ir norādīts, ka pārvalde pārkāpj pamatojuma pienākumu, kad pamatojumā atkārto tikai likuma tekstu vai abstraktus formulējumus, nepaskaidrojot, kā tie attiecas uz konkrēto gadījumu (..), neizklāsta nozīmīgākos procesuālos pasākumus, kam bijusi svarīga nozīme rezultāta iegūšanai (*sk. Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 194. lpp.*).

No minētā var secināt, ka pamatojuma trūkums vai tā nepietiekamība pamatā ietekmē privātpersonas tiesības saprast, kāpēc pieņemts tieši tāds administratīvais akts, bet ne citādāks. Tāpat pamatojuma trūkums neļauj objektīvi pārbaudīt, vai administratīvā akta rezultāts ir pareizs, jo tikai tad, ja ir zināms, kādi apstākļi ir pamatā tam, kāpēc iestāde ir lēmusi tā vai citādi, var izdarīt secinājumus par to, vai pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu. Tātad pamatojuma trūkums var kalpot par pamatu šāda administratīvā akta atcelšanai.

Tiesa piekrīt pieteicēja argumentam tiktāl, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra 2016. gada 28. novembra lēmumā Nr. 16/2244444 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" (*lietas 35. lapa*) un 2016. gada 29. novembra lēmumā Nr. 16/2252956 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" (*lietas 36. lapa*) ir aprobežojusies tikai ar tiesību normu uzskaitījumu.

Savukārt pārsūdzētajā lēmumā ir norādīti un atreferēti tiesību normu konkrēti panti, kuri izmantoti arī pārsūdzētā lēmuma pamatojumā, tāpat norādītas atsauces uz Augstākās tiesas judikatūras atziņām. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējs no pārsūdzētā lēmuma pamatojuma varēja saprast, kāpēc attiecībā uz viņu izdots konkrētā satura administratīvais akts, kā arī tiesa, pārbaudot attiecīgā administratīvā akta tiesiskumu, balstoties uz tā pamatojumu, secināja, ka pamatojums attaisno adresātam piešķirto labumu – slimības pabalstu.

Papildus pieteicējs pieteikumā atsaucas uz to, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nav ievērojusi tādus administratīvā procesa principus kā privātpersonas tiesību ievērošanas princips, vienlīdzības princips, tiesiskuma princips, tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips, likuma atrunas princips, samērīguma princips.

Tiesa nevar piekrist minētajam pieteicēja apgalvojumam. No pārsūdzētā lēmuma redzams, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, darbojoties normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros, pieņēmusi pārsūdzēto lēmumu, kā arī savus apsvērumus pamatojusi, atsaucoties uz konkrētām tiesību normām, kā arī piemērojot Augstākās tiesas judikatūras atziņas.

Tāpat tiesai nav saprotams, kā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras rīcībā izpaudies vienlīdzības principa pārkāpums. Vienlīdzības princips paredz, ka, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus. Tādējādi, lai varētu runāt par vienlīdzības principa pārkāpumu, vispirms jākonstatē, ka salīdzināmās situācijās pastāv vienādi (analogi) tiesiskie un faktiskie apstākļi. Pieteicējs nav norādījis atsauces uz gadījumiem, kad Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, pieņemot lēmumus līdzīgos gadījumos, būtu rīkojusies atšķirīgi.

Pieteicējs nav pamatojis arī tiesiskuma principa un privātpersonas tiesību ievērošanas principa pārkāpumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras rīcībā, pieņemot sākotnējos vai pārsūdzēto lēmumu. Līdz ar to šie pārteicēja argumenti atzīstami kā apgalvojumi bez konkrēta pamatojuma.

[13] Vienlaicīgi tiesa norāda, ka Augstākā tiesa, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt norādījusi, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(sk. Augstākās tiesas 2005. gada 22. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-378/2005 12. punktu).*

Tādējādi tiesa šajā spriedumā neatrunā visus pieteicēja norādītos argumentus, kā vien tos, kam ir būtiska nozīme izskatāmajā lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu un 289. – 291. pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu pārrēķināts piešķirtais slimības pabalsts par laika periodu no 2016. gada 3. septembra līdz 7. oktobrim un no 2016. gada 8. oktobra līdz 11. novembrim.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese D. Grabovska